REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURĬ de ANUNŢURĬ:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 270. Braşov, Lunĭ-Marţĭ 10 (23) Decemvrie. 1902.

Intrigele foilor şoviniste.

De mulţĭ anĭ pressa maghiară şĭ-a schimbat cu totul tactica faţă cu naţionalităţile şi în special faţă cu noi Românii. Şi mai de mult, în anii de mai 'nainte ai erei dualiste, tot ideile intolerante şi esclusiviste de rassă erau, carĭ predominau acéstă pressă, dér ea era în total mai precaută şi mai cu consideraţie în tóte cestiunile naţionaliste. Ba, în ce ne privea pe noi Românii, nu arare-orĭ diarele maghiare apropiate de cei dela cârmă, purtau un limbagiŭ, care se putea numi conciliant. Pe atuncĭ aveam noi diariştii românĭ cu cei dela pressa maghiară adese-orĭ polemice lungĭ şi serióse asupra cestiunei raporturilor nóstre cu Maghiarii şi asupra cestiunilor la ordinea dilei.

Acest period a durat cam până prin anii opt-decĭ ai secolului trecut când, începênd mişcarea nenorocită a şovinismului violent cu mĕsurile lui de maghiarisare şi cu kulturegyleturile lui, a devenit din ce în ce mai agresivă diaristica maghiară, păn' ce a încetat orĭ ce discuţiune mai obiectivă a ei cu diarele române.

Totuşĭ foile maghiare mai reagau icĭ colo la cele ce se scrieau în foile nóstre şi reproduceau adese-orĭ părţĭ întregĭ din articolii lor mai remarcabilĭ.

A sosit însĕ un timp, după mergerea cu memorandul la Viena, când adversarilor noştri, graţie nebăgărei nóstre de sémă, li-s'a dat prilegiu a ni-se uita în cărţĭ şi a vedé multe din slăbiciunile organisaţiei nóstre. De atuncĭ biroul de pressă maghiar a dat tuturor foilor maghiare semnalul de a curma orĭ-ce fel de discuţiune de caracter mai serios cu diarele nóstre române şi de a se folosi în viitor numai de tactica curat agresivă, prin atacurĭ vehemente şi suspiţionărĭ duşmănóse, şi de metoda de a vîrî prin tot felul de născocirĭ şi prin cultivarea rubricei intrigelor personale zizanie şi cértă între Românĭ.

Din nefericire foile maghiare şĭ-au găsit printre tinerii noştri fără de căpĕtâi colaboratorĭ, carĭ n'au altă trebă decât a aduna materialul pentru hrănirea rubricelor menite a aţîţa, prin suspiţionărĭ şi calumniarĭ, contra Românilor şi material pentru a vîrî intrigĭ între ei.

Este dér o lucrare sistematică cu ţintă destructóre ce se sĕvîrşesce de către foile şoviniste maghiare.

Nu numai odată am atras atenţiunea cetitorilor noştri asupra acestei stranie apariţiunĭ. Ministru-preşedinte Szell a declarat, că faimósa secţie a naţionalităţilor a fost numai formal desfiinţată şi că problema ei se continuă în altă ordine a organisaţiei lucrărilor la ministerii.

Aşa dér se lucréză cu metodă, ceea-ce se vede şi din desele comunicate ale foilor semioficióse, carĭ se reproduc c'o regularitate uimitóre de cele lalte foi maghiare.

Cea mai nouă prestaţiune a acestei acţiunĭ ascunse sunt faimele, ce le-au rĕspândit foile din Budapesta dilele acestea despre cele-ce s'ar fi petrecut după înmormêntarea lui Ioan Raţiu, presidentul partidului naţional român.

„Magyar Szo“, are chiar o rubrică anume pentru d'al de aceste.

Nu ne mirăm de tendenţiositatea, cu care acésta fóie ca şi celelalte lăţesce scirĭ schimosite şi false pentru a aţîţa şi suspiţiona, dér ne mirăm, că se găsesc la noi ómenĭ, carĭ cască gura înaintea unor uneltirĭ rĕutăcióse, le cetesc şi se preocupă de ele.

Aceste sunt semne triste de decădere a spiritului public naţional, care semne ar fi timpul sĕ dispară odată cu totul.

Szell şi Lukacs în Viena. Miniştrii unguresci Col. *Szell* şi *Lukács* au plecat Sâmbătă d. a. la Viena, ca sĕ tracteze cu guvernul austriac în afacerea pactului.

Col. Szell despre pact. In şedinţa de Sâmbătă a dietei, deputaţii Rakovszky şi Kossuth au cerut lămurirĭ asupra pactului, ér Rakovszky a mai întrebat, décă are ministrul-president garanţii privitor la aceea, că décă se va face o schimbare de guvern în Austria, noul guvern austriac va respecta orĭ nu învoelile de până acum?

Szell a rĕspuns, că nu se póte declara până când tractările nu sunt încheiate, dér n'a renunţat încă la speranţa, că pactul se va face. In cât pentru întrebarea lui Rakovszky, Szell dise, că nu scie décă în Austria este séu nu crisă ministerială. Garanţie esistă însĕ întru atâta, că guvernul unguresc nu va tracta nicĭ c'un guvern în crisă, nicĭ c'un nou guvern austriac, care ar voi sĕ ia tractările de la început, rĕsturnând astfel tot ce s'a făcut până acum.

Noul ministru de rĕsboiŭ. Printr'un decret Maj. Sa a numit pe feldmareşal-locotenentul *Pitreich*, ministru al armatei comune.

Cavalerul Henrich *Pitreich*, noul ministru de rĕsboiu, s'a născut la 1841 în Leibach La 1895 a fost înaintat la gradul de feldmareşal-locotenent, ér la 1896 fù numit locţiitor de şef de stat major. Pitreich e şef de onóre al regimentului de infant. 69 din Alba-regală.

Un popă calvin voinicos. Din Ibaşfalău se comunică foilor unguresci, cum că noul fişpan al comitatului Têrnavei micĭ, baronul Kemény Akos a visitat oraşul Ibaşfalău, unde s'a dat în onórea lui un banchet în „casina Domnilor“ (Uri Casino). Aicĭ a luat cuvêntul Dr. Issekutz şi a toastat în sănĕtatea noului fiişpan. După Issekutz a luat apoi cuvêntul popa calvin Koréh Endre, care a atras atenţiunea fişpanului asupra „pericolului, ce-l involvă faptul, că naţionalităţile se înmulţesc şi întăresc din di în di în Ibaşfalău. Koréh îndémnă pe fişpan sĕ încépă luptá în interesul conservării maghiarismului“.

Pe d-l Koréh îl cunóscem din predica pe care a ţinut-o în diua de Sf. Stefan în biserica reformată din Ibaşfalĕu şi pe care am comentat'o în de ajuns, şi nu ne mirăm de loc că într'un toast îndrăsnesce şi mai mult voinicosul predicator şi că invită pe fişpanul unui comitat sĕ pornéscă lupta contra naţionalităţilor. D. Koréh ar trebui sĕ aibă atâta pricepere şi sĕ scie, că décă naţionalităţile, în ciuda tuturor bine cunoscutelor dificultăţĭ, totuşĭ se întăresc, întărirea acésta nu o va puté împiedeca un fişpan, orĭ cât de mult l'ar îndemna la luptă popa calvin din Ibaşfalĕu.

Misiunea lui Lambsdorff.

In cercurile diplomatice din Viena se vorbesce, că de la învoiala din 1897 Rusia şi Austro-Ungaria se află acum pentru prima óră în situaţiunea de a resolvi împreună o *problemă positivă*. Cestiunea e, că ce sĕ se întîmple la cas când mişcarea revoluţionară macedonénă n'ar puté fi restrînsă între anumite marginĭ. Se pare că Turcia e pregătită pentru eventualitatea acésta, căcĭ ea a concentrat la frontiera nordică a imperiului armată numerósă şi a întărit şi fortificaţiile. Austro-Ungaria şi Rusia îşĭ vor da silinţa, ca sĕ reţină pe Bulgaria de la ajutorarea bandelor macedonene. Nu este esclusă posibilitatea, ba pare chiar probabil, ca contele *Lambsdorff* sĕ facă pe contele *Goluchowski* a înţelege, că la cas când nisuinţele Austro-Ungariei şi Rusiei ar rĕmâné fără resultat, cel mai bun lucru ar fi, *décă i s'ar da Bulgariei autorisaţia de a restabili ea ordinea în Macedonia*, ér Pórtei i s'ar da sĕ înţelégă, că décă ea nu póte sĕ restabiléscă ordinea, atuncĭ acésta se va face fără de ea, séu chiar *contra ei.*

Din *Belgrad* se telegrafézá, că agentul diplomatic rus *Ţarikov* a încunoştinţat oficial pe guvernul sêrbesc despre sosirea lui Lamsdorff în Serbia şi despre aceea,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(4)

Domnişóra Perle.

De Guy de Maupassant.

(Fine.)

Domnul Chantal încetà de a mai povesti. Şedeà pe biliard şi îşĭ balansa piciórele în aer, cu mâna stângă învîrtia încóce şi încolo o bilă, ér tot drépta îmboţia petica cu care obiciniam a şterge tabla, pe care însĕmnam punctele.

Chantal se înroşise şi începù sĕ urmeze a vorbi, ca pentru sine, perdut cu desĕvîrşire în amintirile vechĭ, povestind tot felul de lucrurĭ şi întêmplărĭ, carĭ i-se iviau acum érăşĭ în gândirea sa, bună-óră cum ţi-se întêmplă, când te preumbli printr'o grădină veche în care te jucai odinióră ca copil şi în care fie-care pom, fie-care cărare, tufişul de liliac, care mirosia atât de frumos, şi gardul de spinĭ, în dosul căruia te jucai de-a mija, la fie-care pas îţĭ reamintesc o nouă suvenire, o bucăţică din tinereţe, séu pe vr'una din multele fapte neînsemnate, carĭ la olaltă alcătuiesc fondul şi urzéla esistenţei nóstre.

Eu stăteam faţă în faţă cu dênsul, rĕzimat de părete şi ţinênd în mână tacul.

După o scurtă pausă urmà: „Şi era drăguţă, când era de opt-spre-dece anĭ... plină de graţii... şi bine desvoltată. Ah! o fiinţă frumósă de tot şi fermecătóre. Avea nisce ochĭ! Ochĭ albastri, atât de limpedĭ, atât de străvedii, cum n'am mai vĕdut.... în viéţa mea n'am mai vĕdut aşa ochĭ“.

Erăşĭ tăcù. Ér eu întrebaiŭ: „De ce nu s'a măritat?“

„De ce? De ce? N'a vrut... n'a vrut. Avea dotă de trei-decĭ de mii de francĭ, şi a avut şi peţitorĭ destui... ea însĕ nu voia. Era pe atuncĭ vecĭnic tristă. Asta era pe timpul, când m'am cununat cu verişóra mea Charlotta, cu care fusesem logodit şése anĭ de dile“.

Mĕ uitam la domnul Chantal şi mi se părù de-odată, că am pĕtruns adênc în sufletul lui, că am pĕtruns într'una din acele tragedii crude, neobservate, carĭ se petrec în inimile drepte şi cinstite, în inimile nescrutate, carĭ nu se cunosc pe sine însĕ-şĭ şi nu-şĭ mărturisesc nimica; mi-se părea, că vĕd o dramă, de care nimenĭ habar n'avea, nicĭ chiar aceia, carĭ deveniseră victimele ei tăcute şi resignate.

O curiositate îndrăsnéţă mĕ îndemnà de-odată sĕ dic: „D-ta ar fi trebuit sĕ o iai în căsĕtorie, domnule Chantal“.

Chantal tresărì, se uità la mine şi întrebà: „Eu? Pe cine sĕ iau?“

— Pe domnişóra Perle?

— Cum? De ce?

— Fiind-că o iubiai mai mult, decât pe verişóra d-tale.

Domnul Chantal se uita la mine cu nisce privirĭ strĕine, speriate şi bâlbăi: „Am iubit-o?... Eu?... Cum?... Cine o spune acésta?“...

— Ce mai la deal la vale? Spune drept, óre nu din pricina ei ai şovăit sĕ te cununĭ cu verişóra, care te aştepta de şése anĭ?

El scăpà bila, pe care o ţinea în mâna stângă, apucà petica cu amêndouĕ mânile şi îşĭ ascunse în ea faţa, pe care o podidiseră lacremile. Plângea nemângăiat, ca eşit din fire şi în acelaşĭ timp ca un caraghios, căcĭ plângea ca un burete pe care-l storcĭ, de-odată prin ochĭ, prin nas şi prin gură. Tuşia, scuipa şi se ştergea cu petica, d'abia îşĭ ştergea însĕ ochii, étă că din nou se rupeau tóte zăgazurile, cu un sgomot, de par-că ar fi isbucnit un pĕrĕu de munte.

Am rĕmas hăbăucit, spăriat, ruşinat, aşĭ fi vrut mai bucuros sĕ mĕ bag în pămênt şi nu scieam nicĭ ce sĕ dic, nicĭ ce sĕ fac.

De-odată se audì vocea dómnei Chantal: „N'aţĭ terminat încă ţigara?“

Deschiseiŭ uşa şi strigaiŭ: „Am terminat, dómnă, étă-ne venim îndată“.

Apoi me repediiŭ la Chantal, îl apucaiŭ de braţ şi diseiŭ: „Reculege-te, iubite d-le Chantal, scumpul meu amic, linişteşte-te. Ascultă-mĕ, soţia d-tale ne chiémă. Reculege-te repede!“

El îmĭ rĕspunse suspinând: „Da, da... viu şi eu... sĕrmană fată!... viu şi eu... spune-le te rog, că viu îndată“.

Şi începù sĕ se ştérgă cu îngrijire pe faţă, tot cu petica cu care de vr'o doi séu trei anĭ ştergeam creta de pe tablă, îşĭ întórse faţa spre mine: Nasul, *că Țarul a însărcinat pe ministrul de externe cu misiune specială.*

O scire din *Sofia* spune, că comitetul macedonén a pregătit un memoriu în care arată ce fel de reforme pretinde el în Macedonia. Memorandul acesta va fi presentat contelui Lambsdorff cu ocasiunea visitei sale în capitala bulgară.

*

Ḑiarul austriac oficios „*Allgemeine Zeitung*“ spune, că ministrul de externe al Rusiei, *Lambsdorff*, cu ocasia visitei sale la Viena va discuta cu *Goluchowski despre eventuatitatea schimbărei în primăvară a statului quo în Macedonia.* — décă Turcia nu va aplica reforme mai întinse.

In așa cas situația va fi întocmai ca aceea din 1876 în ajunul isbucnirei rĕsboiului ruso-turc, de óre ce Rusia nu póte sĕ permită o continuă anarchie în Macedonia, fără sĕ-șĭ piardă prestigiul în fața popórelor balcanice.

Ḑiarul „*Vossische Zeitung*“ din Berlin comentând și el acéstă călĕtorie, spune că ea e o dovadă, că cercurile dirigente ale celor douĕ puterĭ se tem de o puternică esplosiune a mișcărei macedonene în primăvară și se silesc de pe acum, ca sĕ o zădărnicéscă

Ḑiarul rusesc „*Novosti*“ ḑice, că trebue garantată Macedoniei o completă autonomie cu un guvernator general sĕu principe pus sub suzeranitatea Sultanului.

In ce privesce comunicatul rusesc, ḑiarul „*Novosti*“ crede că el nu se putea raporta de o potrivă Serbiei și Bulgariei. In adevĕr, ḑice ḑiarul rusesc, pe când Serbia se menține strict în marginile unei presiunĭ diplomatice asupra Porței, în Bulgaria continuă o mare agitațiune, în cât cele douĕ puterĭ aliate printr'un acord, pot sĕ fie silite de a exercita *presiune energică* asupra acestui din urmă stat.

Ḑiarele *sĕrbescĭ* salută în mod călduros sosirea contelui Lambsdorff, pe care o consideră ca o nouă și prețiósă probă de prietinie a Rusiei pentru Serbia și suveranul sĕu.

Ḑiarul „*Birjeviya Wiedomosti*“ relevă importanța, pe care o are din punctul de vedere internațional visita lui Lambsdorff la Viena. Vorbind cu acéstă ocasiune de proiectul de reforme decretat de Turcia pentru provinciile sale europene, ḑiarul rusesc găsesce, că el nu satisface pe nimenĭ, ér opiniunea publică îl condamnă. Acest proiect nu este decât un pretext obicĭnuit al diplomației otomane, pentru a câștiga timp.

Schimbul personal de idei, adauge „Wied.“, dintre contele Lambsdorff și contele Goluchowski, va avé de efect de a se puté sci, mai mult de cât prin conferințe internaționale, ce este necesar de făcut în aceste momente fórte critice.

Szell despre reforma parlamentară.

In ședința de Vinerĭ a dietei s'au desbătut petițiile, între carĭ și petiția orașului Pojun, în care se cere *revisuirea legei electorale.* Petiția o sprijinesc oratorii Hollo, Ernszt, Visontai și Molnar, carĭ au relevat în vorbirile lor necesitatea reformei electorale.

Ministrul president Col. *Szell* a rĕspuns mai pe larg oratorilor din oposiție și s'a ocupat și el cu cestiunea reformei electorale. Ministrul e de părere, că pentru viéța publică a Ungariei, cestiune mai delicată ca reforma electorală nu esistă. Tóte interesele marĭ morale și naționale ale națiunei maghiare sunt concentrate în acéstă reformă... Da, interesele marĭ ale țĕrii, interese naționale, constituționale, politice și sociale se concentréză aicĭ în tótă plenitudinea lor. Décă resolvirea acestei cestiunĭ a fost grea pretutindenĭ, ea e mai grea în împrejurările nóstre, *într'o țĕră. care din punct de vedere al naționalității, nu e deplin unitară* (Vii aprobărĭ în drépta. Mare sgomot în stânga și stânga estremă) *Acésta nu se póte nega, nu se póte discuta* (Mare sgomot în stânga și stânga estremă) Acésta o declar eu, care doresc a procede cu egală mĕsură și cu dreptate (!) și din punct de vedere al naționalității față cu orĭ cine, înainte de tóte însĕ și în primul rĕnd din punctul de vedere al caracterului maghiar al statului național maghiar unitar (!) Conform teoriei și doctrinei pot sĕ fiu mai puțin liberal în privința acésta, dér sunt unul din aceia, carĭ garantéză totdéuna caracterul maghiar al acestui stat. Eu iau posiție pentru acésta (Aprobărĭ sgomotóse în drépta. Mare sgomot în stânga și stânga estremă).

Visontai: Stat național fără drepturĭ.

Col. *Szell*: Nu urméză de aicĭ, că nu ni-ar trebui reforma și că ea nu e compatibilă cu statul național maghiar. Afirm și eu, că ea e necesară, trebue însĕ sĕ ținem mĕsură și cu mare prevedere sĕ fixăm granițele între carĭ ea trebue sĕ se misce O reformă electorală însĕ precum vrea oposiția, *este o imposibilitate* în Ungaria din punct de vedere al *statului național maghiar...*

*

Atâta am ținut sĕ remarcăm din discursul lui Coloman Szell privitor la reforma parlamentară, mai corect ḑis electorală. Téma de naționalitățĭ îĭ face pe miniștri maghiarĭ sĕ repudieze orĭ-ce încercare de îmbunătățire a legii electorale, nu cumva dându-li-se naționalităților putința de a întra — conform proporției lor numerice — în dietă, sĕ se primejduéscă prin acésta faimósa „ideie“.

Conflictul cu Venezuela.

Din *Port of Spain* se telegrafeză, că s'a publicat blocada, începĕnd cu ḑiua de 21 Dec.

„*Reichsanzeiger*“ din Berlin publică un comunicat în care se ḑice, că de óre ce guvernul Venezuelei a refusat împlinirea condițiilor, ce le-a cerut guvernul imperial german, s'a ordonat blocada în contra forturilor Puerto-Kabello și Marakaibo. Vasele, carĭ nu circulă sub pavilion venezuelan și carĭ mai înainte de publicarea blocadei au plecat din porturile Indiei vestice sĕu Americei ostice, vor căpĕta un termin. Vasele, carĭ vor încerca sĕ atingă blocada, cad sub regulamentele ce le acórdă dreptul internațional și convențiile esistente cu puterile neutre.

SCIRILE DILEI.

— 9 22) Decemvrie

Alegere de protopop. Aḑĭ s'a făcut alegerea de protopop al districtului gr. or. al Brașovului. Alegerea fù condusă de protopopul Sibiiului d-l Papiu. Au fost doi candidațĭ, părintele protopop on. d-l Vasilie *Voina*, care a primit 60 voturĭ, și părintele protopop d-l Traian *Mețianu* din Zĕrnescĭ care a primit 5 voturĭ. Protopop ales este d-l V. Voina.

Serata festivă în amintirea lui Șaguna aranjată în Budapesta de către societatea „Petru Maior“ s'a ținut în ḑiua de 13 Decemvrie după programul anunțat deja. D-l I. *Lupaș* a arătat într'o disertație activitatea lui Șaguna pe terenul literaturei. D. *Stoica* a ținut o conferență, în care a relevat necesitatea altruismului la individ și popor. In partea artistică s'a distins corul sub conducerea d-lui C. *Popescu* și orchestra sub conducerea d-lui L. *Domide* D-l Leo *Bohățel* a secerat de asemenea multe aplause cu esecutarea „Fantasiei“ din Faust. Succesul material al seratei a fost destul de frumos. La sfîrșit președintele *Garoiu* a ridicat un toast, în care vorbind despre însemnĕtatea ḑilei, a închinat pentru armonia între studențime și colonia română.

Lichidarea „Concordiei“. Direcțiunea societății comerciale „*Concordia*“ din Sibiiu a înaintat adunării generale a societății, adunare ținută înainte c'o sĕptĕmână, un raport în care propunea *lichidarea* societății. Adunarea a decretat lichidarea. In raportul direcțiunei se constată, că bilanțul încheiat cu finea anului de gestiune 1901/902 arată o pierdere de 12,889·95 cor. la care adaugându-se încă 20,022·35 cor. amortisările pretensiunilor dubióse, resultă o pierdere peste tot de 32,912·30 cor. Resumând pierderile la un loc resultă, că acelea fac peste jumĕtate din capitalul social, adecă *102,059.65* cor.

„Societatea istorică română“ a ținut ședință ordinară, Sâmbăta 7 Decemvrie în sala societății geografice, din palatul ateneului. D-nii Gr. Tocilescu, N. Densușianu, Marin Dumitrescu și Ilie Bărbulescu, au făcut importante comunicărĭ asupra unor documente inedite.

„A móczok vezére“. Așa întituléză foile maghiare pe tribunul *Andreica*, rĕposat aḑĭ e sĕptĕmâna. „B. H.“ spune, de pildă, că Andreica era „meșter în crudelitate“. Neadevĕr patentat. Din contră Andreica a fost uman și milos cu adversarii sĕi. Mai spune ḑiarul amintit, că Hatvani l'a spânzurat pe Buteanu pentru „crudelitatea lui“. Neadevĕr și mai patentat. Fericitul Buteanu n'a comis nicĭ contra Maghiarilor, nicĭ contra nimĕnui vr'o crudelitate. Hatvani întrând în Abrud când Românii și Maghiarii tractau în biserica reformată despre pace, cel dintâiŭ lucru i-a fost sĕ aresteze pe Buteanu și pe alțĭ prefecțĭ și tribunĭ. L'a arestat și nu l'a mai liberat, ci după frecușul ce l'a căpĕtat Hatvani de la Moțĭ, el l'a dus pe Buteanu cu sine și l'a spânzurat la Iosaș. Când sĕ fi sĕvĕrșit, așa-dér, Buteanu „crudălitățile“, ce i-le impută ḑiarul maghiar? — Nu așa se face istorie, domnilor șoviniștĭ.

Academia Română a ținut ședință publică Vinerĭ, după amiaḑĭ, sub președința d-lui I. *Kalinderu*.

D. Gr. *Stefănescu* a cetit o dare de sémă despre congresul internațional de geologie din Paris, la care d-sa a luat parte ca delegat al Academiei Române.

D. Dr. *V. Babeș* a vorbit apoi despre operele scientifice ale d-rului N. Kalinderu, arătând ce importanță au avut pentru desvoltarea sciinței medicale. Din 60 de diferite scrierĭ, 28 au fost publicate în limba francesă; lumea medicală streină le aprecia așa cum înalta lor valóre scientifică o merita. Cea mai mare parte din scrierile sale românescĭ au fost reproduse în reviste medicale din streinătate Cel mai remarcabil este studiul sĕu asupra *leprei*. D-rul Kalinderu a fost întemeietorul unui mare numĕr de reviste medicale române, la care era primul și cel mai neobosit colaborator.

Unul din succesele cele mai mari din viéța d-rului Kalinderu, a fost însĕ strălucita sa participare la congresul medical internațional din Berlin, din 1897, când comunicările sale au fost primite cu adevĕrate ovațiunĭ de lumea scientifică — ovațiunĭ ce în mare parte se resfrângeau și asupra țĕrei sale.

D. dr. Babeș termină, spunĕnd că și-a îndeplinit o sfântă datorie arătând, în fața Academiei, valórea operelor aceluia, care a contribuit așa de mult la ridicarea sciinței medicale în România.

Comitetul administrativ din Clușiŭ a ținut în ḑiua de 20 Decemvrie o ședință sub președința fișpanului contele *Beldi*

---

obrazii, fruntea erau acoperite cu cretă, ochii umflați, roșii și plinĭ de lacrimĭ.

Il apucaiŭ de mână, îl duseiŭ în odaia sa de durmit și îi șoptiĭ: „Scuză-mĕ domnule Chantal, că ți-am causat durere... dér nu puteam sci... nu sciam“...

El îmĭ strînse mâna: „Da... da... însĕ așa-i omul, sunt momente, când îl copleșesc sentimentele“...

Apoi își cufundă fața în lighean dér când se ridică de acolo, mi-se părea că încă tot nu-i presentabil; eu căutam un pretext și vĕḑĕndu-l, că se uită îngrijat în oglindă, îi ḑiseiŭ: „Lasă, că vom spune că ți-a întrat un fir de năsip în ochĭ, apoi poțĭ sĕ plângĭ și din colo cât îțĭ va plăcé“.

Trecurăm decĭ din colo. El se ștergea mereu la ochĭ cu batista. Toțĭ se întrebau și toțĭ se ofereau sĕ caute firul de năsip, fără sĕ-l găséscă, și fie-care scia povesti câte un cas, unde nu s'a putut găsi de loc năsipul și a trebuit în cele din urmă sĕ cheme doctorul.

Eu mĕ așeḑaiŭ lângă domnișóra Perle și mĕ uitam la dênsa, chinuit de o curiositate strașnică, care începea deja sĕ-mĭ causeze durerĭ. Trebue, că a fost, fórte frumósă, cu ochii ei blânḑĭ și liniștițĭ, carĭ păreau așa de marĭ, de par'că nicĭ nu iar puté închide, cum fac alțĭ muritorĭ. Unele părțĭ ale îmbrăcămintei ei erau ridicole, adevĕrată toaletă de fată bĕtrână. Ii stătea rĕu, fără însĕ sĕ-i împrumute înfățișarea de neghióbă.

Și mi-se părea érăși, că vĕd în sufletul ei, cum vĕḑusem în sufletul lui Chantal și viéța ei simplă, modestă, plină de sacrificii mi se presenta întrégă de la început până la sfĕrșit. Mĕ muncia dorința, de a o întreba, décă și dênsa l'a iubit? Ore și ea o suferit, ca și el de îndelungata și tainica resignare, pe care adesea nimenĭ nu o vede, nimenĭ nu o cunósce, nimenĭ nu o ghîcesce, dér care nóptea, în singurătatea odăii întunecate isbucnesce în lacremĭ? Mĕ uitam la ea, îi vedeam inima cum bate sub blusa-i împodobită cu găitane și mĕ întrebam, décă acéstă fată blândă și curată nu se ascundea séra în perină, acoperită de lacrĕmĭ, și décă corpul ei tinĕr nu tresărea sub plapomă de desperare și de frigurile durerii?

Și îi ḑiseiŭ, șoptind, ca un copil, care sparge un obiect scump, ca sĕ vadă ce este într'însul: „Décă ai fi vĕḑut, cum plângea mai nainte domnul Chantal, ți-ar fi fost milă de el“.

Ea începù sĕ tremure: „Cum? Plângea?“

— Da, plângea.

— Și de ce plângea? întrebà ea agitată.

Eu rĕspunseiŭ: „Pentru d-ta.“

— Pentru mine?

— Da, îmĭ spunea, cât de mult te-a iubit și cât de cu greu s'a putut decide, ca sĕ se căsĕtoréscă cu verișóra sa, în loc sĕ se căsĕtoréscă cu d-ta...“

Fața ei palidă părea că a devenit mai lungă. Ochii ei vecĭnic deschișĭ și liniștițĭ se închiseră, de păreau, că se închid pentru tot-déuna. Ea alunecà de pe scaun și cădù încet și lin pe covor, ca și cum ar fi căḑut un șal de mătasă.

Eu strigaiŭ: „Ajutor! Ajutor! Domnișóra Perle a leșinat.“

Dómna Chantal și cele douĕ fete săriră sĕ o ridice și în timp ce căutau apă, oțet și un ștergar, îmĭ luaiŭ pălăria și plecaiŭ.

Mergeam cu pașĭ marĭ, cu inima agitată și capul plin de remușcărĭ și regrete. Și totușĭ pe de altă parte eram mulțumit; mi-se părea, că am sĕvîrșit o faptă laudabilă și necesară.

M'am întrebat adesea: „Am procedat corect? Am făcut vr'o nedreptate? Ei își purtau vechea lor dragoste în sufletul lor, cum porțĭ un glonț într'o rană cicatrisată. Ore nu vor fi acum mai fericițĭ? Era prea târḑiu, pentru ca chinurile lor sĕ reînvie, dér încă destul de timpuriu pentru dênșii, ca sĕ-șĭ aducă aminte cu emoțiune de suferințele lor.

Și póte în primăvara viitóre, într'o séră, când o raḑă de lună străbătând printre crengĭ va lumina érba tînĕră de la picióre le lor, ei aducêndu-șĭ aminte de suferințele grozave din tinerețe, se vor stringe de mână și póte acéstă scurtă desmierdare va vĕrsa în vinele lor ceva din fiorul pe care nu li-a fost dat sĕ-l cunóscă, le va comunica acea beție cerescă, care dăruesce celor ce se iubesc într'un singur fior mai multă fericire, decât pot sĕ recolteze alțĭ ómenĭ în întréga lor viéță.

O....

Akos. S'a votat din „fondul cultural“ suma de patru miĭ coróne pentru procurarea tablourilor Maj. Sale, a luĭ *Szechenyi, Deak* și *Kossuth.* S'a votat maĭ departe a sĕ plasa banii fondului administrativ și din fondul orfanilor la 14 băncĭ, dintre carĭ au omis „*Economul*“ pe motivul esprimat în ședință de referentul Szereday, fiind-că „se svonesce“ că în direcțiunea acelei băncĭ „s'ar fi ivit divergențe, carĭ periclitéză soliditatea ei“. — Am înțeles.

Principele Ferdinand al României inspector general al cavaleriei române, de vre-o trei sĕptĕmânĭ a început sĕ inspecteze trupele cavaleriei din tóte centrele. Alaltăerĭ terminând inspecțiile sale la trupele de cavalerie din Tecuciu, a părăsit acest oraș cu acceleratul, mergênd la Vaslui, apoi la Galațĭ; la 10 Decemvrie va fi la Brăila; la 11 la Ploescĭ, er séra se va întórce în Capitală.

Inginer diplomat. D-l Victor *Mandeal* a obținut la polytechnicul din Budapesta diploma de inginer.

Stindardul Maghiarilor din Bucurescĭ. O scire ciudată aduce „Bud. Hirlap“ de la 20 Decemvrie. Secția de cant a „Societății regelui St. Stefan“ din Bucurescĭ, vré sĕ-șĭ „pregătéscă un *stindard național* (maghiar). Societatea nedispunênd de mijlóce a apelat la sprijinul publicului maghiar. Credem, dice „B. H.“, că publicul maghiar va da sprijinul sĕu pentru stindardul Maghiarilor din Bucurescĭ. Până acum au contribuit deputații dietalĭ *Hegedüs* Lorant 5 cor., *Sandor* Pal 5 cor. Societatea îșĭ are sediul în Strada Carol 120. — Fără comentar.

Ateneul român a inaugurat aseră Duminecă în 8 Decemvrie, seria conferințelor sale. Discursul de deschidere a fost pronuntat de Gr. G. *Tocilescu*, care a vorbit despre mitropolitul Andreiŭ baron de Șaguna.

Ministrul României la Constantinopol. D-l Al. Em. Lahovari întorcêndu-se din concediu la postul sĕu, a remis luĭ Tewfik Pașa, ministrul afacerilor streine al Turciei portretul M. S. Regelui Carol, din incidentul recentei încheierĭ a convențiunei de comerciu turco-română.

Deces. Sâmbătă a încetat din viéță *M. Minovicĭ* directorul diarului „*Curierul Financiar*“. După anĭ îndelungațĭ de muncă cinstită și conscienţiósă, M. Minovicĭ reușise sĕ facă din „Curierul Financiar“ unul din cele maĭ apreciate și maĭ utile publicațiunĭ economice.

Monumentul resboiului. Legea pentru ridicarea unui monument în amintirea resboiului Independenții și în onórea armatei române, votată de corpurile legiuitóre, a fost promulgată prin decretul regesc de la 5 Decemvrie v. 1902.

Sanatoriŭ de tuberculoșĭ. „*Le Figaro*“ publică prima listă din subscripția pentru organisarea și întreținerea unui sanatoriu de tuberculoșĭ la Bligny, în Franța. In fruntea comitetului de patronagiŭ e profesorul Brouardel, membru al academiei de medicină și decan al facultății de medicină din Paris. Comitetul e compus din nume cunoscute: profesorĭ universitarĭ, medicĭ celebri, înalțĭ magistrațĭ, marĭ comercianțĭ și industriașĭ, ómenĭ de litere, etc. Totalul acestei prime liste se ridică la respectabila sumă de francĭ 338.333.

Cu inima în partea dréptă. Femeia luĭ Vasilie Gliganu din Suciag s'a dus maĭ deunădĭ la clinica din Clușiu, unde s'a jeluit doctorului, că nu scie ce are. Doctorul Purjesz a constatat, că nu sufere nicĭ de o bólă seriósă, în același timp însĕ a descoperit, că femeia are inima în partea dréptă. Dealtmintrelea femeia, care e în etate de 56 anĭ, e voinică și are 6 copii.

Atentatul unei fete de Român. Inaintea curții cu jurațĭ din Vaslui s'a judecat Joia trecută procesul fetei Elisabeta Preda, din Hârșova, acusată că a descărcat șése glónțe de revolver asupra jupânului Duvăd Perlmutter. Cele maĭ multe glónțe n'au nimerit și numaĭ unul l'a rănit pe jidov la frunte. Perlmutter era arendaș, cum sunt mulțĭ arendașĭ evreĭ în Moldova, carĭ îșĭ bat joc de bietul popor. Duvăd șĭ-a pus ochii pe Elisabeta și a desonorat'o. După aceea a părăsit pe Elisabeta și șĭ-a luat balabustă după legea luĭ. Elisabeta fù alungată din casa părintéscă și neavênd unde se duce, s'a rugat de jidov sĕ-i dea măcar 200 leĭ sĕ-șĭ cumpere o mașină de cusut, cu care sĕ-șĭ câștige pânea, Duvăd însĕ a refusat'o și a dat'o afară din casă. In desperarea ei a comis apoi atentatul. Jurații din Vaslui au dat verdict negativ, în urma căruia fata fù achitată.

Un om omorît de un bloc de zăpadă. Mercurĭ, primăria din Bucurescĭ a dat ordin ca proprietarii séu chiriașii sĕ curețe zăpada de pe acoperișurĭ, pentru ca sĕ nu se întêmple vre-o neuorocire, cădênd blocurile înghețate în capul trecĕtorilor. Acéstă ordonanță însĕ nu a fost respectată. Consecința a fost, că Vinerĭ un tînĕr funcționar V. Römer de la căile ferate rom. s'a nenorocit. Pe când d-l Römer trecea pe bulevardul Academiei, prin fața otelului Bristol, de-odată un bloc de ghiață se desprinde de la marginea acoperișului și-i cade în cap. Römer cade la pămênt acoperit de sfărîmăturile blocului de zăpadă solidificată. Ridicat de jos nefericitul avea craniul sdrobit. Transportat la spitalul Colțea, nefericitul expiră în odaia de gardă.

Moștenire celebră a luĭ Vartic di Basarabia. La 20 Decemvrie st. v. este ultimul termin la Chișineu, în care se vor da în cunoscință actele și se vor verifica titlurile moștenitorilor. Sunt 60 de moștenitorĭ și 30 de cererĭ. Din România vor pleca d-nii Nicu Nanu, Gavril Musicescu, Alex. Brăescu și C. A. Brăescu.

Episcopie lipovenéscă. Se dă ca sigură scirea că în curênd se va înființa în Iașĭ o episcopie lipovenescă. Pentru acéstă înaltă demnitate este desemnat actualul archimandrit de scaun al catedralei din Cernăuțĭ. Se scie, că Iașul este cu deosebire centrul lipovenilor și scopiților birjarĭ, de unde s'au ramificat pe urmă în tótă țéra.

Furnisare. Direcția serviciului de mișcare a. c. f. u. din Clușiŭ și Arad publică un anunț pentru oferte de lemne de foc, care se póte consulta de ceĭ interesațĭ în biuroul camerei de comerciu din Brașov. Terminul este pe diua de 8 respective 12 Ianuarie 1903.

Un pianino de Hoffmann, aprópe nou de tot, se află de vêndare. Detailii se pot afla la administrația fóieĭ nóstre.

Aiurărĭ șoviniste.

D-l Szabó Jenö, membru în camera magnaților, care dice, că el e „greco-catolic maghiar“ și stă în fruntea unei comisiunĭ, care îșĭ are de scop dobêndirea limbei unguresci, ca limbă liturgică în biserică, scrie în numĕrul de la 21 Decemv. al diarului „Budapesti Hirlap“ un articol sub titlul „*Rutean séu rus maghiar?*“ (Rutén vagy magyar-orosz?).

După-cum însu-șĭ titlul este un non sens, așa și cele două colóne de „argumentărĭ“ ale d-luĭ magnat sunt nisce aiurărĭ. Fiind-că însĕ d-luĭ se ocupă incidental în acel articol și de Românĭ, reproducem în traducere câte-va pasage, drept dovadă despre „logica non sensului“.

„Sĕ judece orĭ-cine — dice d-l Sz.— ce bine a resultat din aceea, că am înlocuit numirea de *valah* cu numirea de *Român.* Poporul de rênd n'a îmbrăcat redingota *română*, ci a rĕmas și pe maĭ departe „*rumun*“, orĭ décă vorbia unguresce, se numea singur „*valah*“. Inteligența din potrivă este cu desĕvîrșire *română.*

. . . .

„In ținuturile maghiare ale diecesei gr. cat. de Oradea-mare sunt șépte protopopiate cu 45.000 de credincioșĭ, din carĭ numaĭ 4280 nu sciu unguresce. Adevĕrat, că nu s'au mărturisit de Maghiarĭ, decât aceia, carĭ nu sciu nicĭ un cuvênt românesce. Numĕrul acestora însĕ este destul de însemnat, căcĭ sunt 26.396. Interesul guvernamêntului bisericesc valah și al biurocrației maghiare se unesce în aceea, că pe aceștĭ credincioșĭ maghiarĭ îĭ presentă drept Valahĭ maghiarisațĭ. Deosebirea este numaĭ, că ceĭ dintâiŭ se jeluesc, ceĭ de al doilea se laudă. Amêndouĕ însĕ sunt minciunĭ, căcĭ adevĕrul este, că în Ungaria nu esistă diecesă gr. cat. care sĕ n'aibă din timpurĭ imemoriale credincioșĭ maghiarĭ. Se póte dovedi în ceea-ce privesce diecesele valahe, că proporția credincioșilor maghiarĭ séu cunoscĕtorĭ de limba maghiară a scădut, în ultimii 10 anĭ, ceea-ce se póte deriva de acolo, că autoritatea bisericéscă i-a influențat pe ceĭ-ce scieau amêndouĕ limbile, ca sĕ scrie în rubrica limbei materne limba valahă. (Cine a făcut recensĕmêntul, ilustrisime domnule Szabó? Autoritățile bisericescĭ?).

„Intreb acum: Unde se póte găsi în diecesele valahe măcar un fragment de inteligență maghiară, care sĕ corĕspundă proporțieĭ credincioșilor, carĭ nu sciu numaĭ unguresce? Nicăirĭ. Étă resultatul introducereĭ modeĭ *române!*“

D-l Szabó regretă, precum se vede din cele maĭ de sus, că în inteligența română nu se găsesc renegațĭ, ca la Rutenĭ, și că generația cultă eșită chiar din sînul poporului din părțile acelea, unde limba română a început sĕ fie uitată, se mărturisesce de română. Ce sĕ-i facĭ însĕ, décă sentimentul de rassă este maĭ puternic, decât tóte momelile puterii! Ce sĕ-i facĭ clasei aceleia inteligente, care chiar décă a fost educată la șcóle maghiare, n'a putut fi mistificată în așa mésură, încât sĕ tăgăduéscă adevĕrul!

De-altmintrea d-l Szabó, în loc sĕ bată apa în piuă, maĭ bine ar face sĕ cetéscă cartea luĭ Czirbusz, după care convingêndu-se de adevĕr, póte ar găsi, că și străbunii sĕĭ au fost Românĭ, și că d-sa va fi póte descendentul acelui preot din Hajdu-Dorog, despre care în șematismul de la 1819 al diecesei Muncaciului se scriea: *„Parochus pro parte valachica D. Basilius Szabó“.*

Din comitatul Solnoc-Dobâca.

(Reflexiunĭ la articolele „Gogorițe istorice“.)

Onorate D-le Redactor!

Cetind în Nr. 250 al „Gazetei Transilv.“ sub titlul „Gogorițe istorice“, de altmintrerĭ fórte nimerit întitulat, o reproducere din nou născutul diar maghiar „Népszövetség“, m'a cuprins o mirare vĕdênd, cum iubiții noștri compatrioțĭ se încércă în tóte chipurile a nega originea nóstră latină. După ce se vede cumcă cu Réthy, Hunfalvi etc. compatrioții noștri nu se pot îndeajuns ferici, se încércă acum noi născuții istoricĭ maghiarĭ a merge și maĭ departe și a ne reduce originea nóstră până la înrudirea cu poporul sĕcuiesc și în fine cu cel maghiar: „A székely és oláh nép fajrokonsága“ și „a magyarok és az oláhok rokonszármazása“. Savantul istoric de la Hodmezövásárhely îșĭ sparge capul cu întrebarea, că de unde și de la cine se derivă Românii, după-ce nice că se pot identifica cu Dacii, nice cu Romanii??! Și ajunge la conclusiunea cumcă Românii sunt descendențĭ ai poporului albanez, ce locuia în regiunile Caucasului; va sĕ dică suntem descendențĭ ai acelei rasse, care descinde din tulpina popórelor huno-schite.

Deprins fiind cu atarĭ absurditățĭ, probabil că precum alțĭ cetitorĭ ai „Gazetei Transilvaniei“ așa și eu treceam la ordinea dilei asupra acestor „mistificărĭ istorice“, décă nu cumva anonimul istoric atât de interesant, nu s'ar fi provocat pentru argumentarea slăbuțelor sale aserțiunĭ istorice la comuna românéscă „Fellak“ din comitatul Solnoc-Dobâca. „Valahii — dice savantul anonim — despre care se face amintire în cronica luĭ Nestor a fost un popor de păstorĭ și a fost cunoscut în Orient sub numirea de „fellah“, ér maĭ târdiu și la noi cu încetul sub numele de „Valah“, ér în o notă separată adauge „Poporul agricultor și de păstor la Arabĭ până în diua de astădĭ se numesce „fellah“ în oposiție cu luptătorii bediunĭ: în comitatul Solnoc-Dobâca și astădĭ esistă o comună valahă cu numele „Fellak“. Din nota presentă apare cumcă scriitorul de la Hodmezövasarhely numirea de „fellak“ a comunei „Szászfellak“ din comitatul Dobâca o identifică cu cuvêntul „fellah“, vrênd prin acésta a dovedi cumcă acéstă numirea șĭ-a căpătat'o comuna acésta de la acel popor de păstorĭ cunoscut în Orient sub numirea de „fellah“, ér maĭ târdiu imigrat în acest ținut sub numirea de „Valah“.

Pentru-ca de-o parte on. public cetitor, ér de altă parte savantul istoric de la Hodmezövasarhely sĕ se convingă, că pe ce slăbuțe argumente se baséză aserțiunile sale, pentru a dovedi că Valahii sĕ derivă din aceea rassă albanesă din ținutul Caucasului, care descinde din tulpina popórelor huno-schite, voiŭ face o schiță monografică a comunei Feleacul-săsesc (Szász fellak) după datele ce le am la disposiție.

Comuna Feleacul săsesc (Szász fellak) este o comună mică, care după recensĕmêntul cel maĭ nou numĕră 655 de suflete, între carĭ 553 suflete românĭ, 84 maghiarĭ și 18 jidanĭ. Se află la o distanță de 40 k-m. de la capitala comitatului Solnoc Dobâca, va sĕ dică de la Deșiŭ, situată pe nisce coline. Jur împrejur acésta comună este încunjurată cu pădurĭ și tradițiunea spune, cumcă însașĭ comuna ca atare a fost fondată în mijlocul unor pădurĭ de o mărime gigantică. Esistența ei se începe cam pe la anul 1364 și o vedem sub numirea de „fellak“, „fenlok“, „feleacul român“ și „feleacul maghiar“ („magyar és oláh fellak“). Actele tradiționale spun, cumcă acéstă comună a fost fondată din partea Sașilor, de unde ș'a și căpătat maĭ târdiu numirea de „Szász fellak“.

(Va urma.)

„La cestiunea învĕțătorilor din Sĕlagiu“.

Părintele Ștefan Szabó din Cățelul unguresc ne trimite un rĕspuns maĭ lung la reflexiunile publicate sub titlul de maĭ sus în „Gazeta Transilvaniei“. Părintele Szabó spune, că d-sa a fost preot în comuna Valcăul românesc, pe timpul când se dice, că a fost gonit din acea comună învĕțătoriul. Apoi continuă:

„Din tot comunicatul numaĭ atâta este adevĕrat, că la respectivul învĕțător ca la mulțĭ alțĭ preoțĭ și învĕțătorĭ s'a făcut perchisiție pentru „Memorand“ și „Replică“, însĕ nu la intrigile și denunțările cui-va, ci din îndemnul propriu al pretorelui, care nu este adevĕrat, că s'ar fi dus în persónă la perchisiție cu 8 gendarmĭ, și prin urmare nicĭ nu l'a putut amenința cu vorbele, ce i-se atribue, ci a trimis numaĭ doi gendarmĭ la perchisiție, și atâta. Invĕțătorul n'a avut de suferit nimica pe urma acelei investigații.

„Invĕțătorul respectiv a plecat din acea comună doi anĭ după-ce se îndepărtase d-l Szabo, prin urmare nu este adevĕrat, că l'ar fi persecutat și gonit d-l Szabo, căcĭ maĭ sunt și alte împrejurărĭ, carĭ îĭ alungă pe bieții muritorĭ dintr'un loc în altul, nu numaĭ „bună-voința“ satirisată a clerului“.

Literatură.

A apărut *„Almanachul“* societății *„Petru Maior“* Budapesta 1901 ca un conținut bogat și ilustrat. Format 8⁰ cu 144 paginĭ. *Prețul 4 coróne.* Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureșianu* cu prețul indicat, plus 35 banĭ porto.

Sosiți în Brașov.

Pe diua de 20 Decemvrie.

H. Europa: Mannheim, Viena; Nebesky, Putna; Gebhardt, Covasna; Andrasofsky, Clușiŭ; Haas, Cincĭ-bisericĭ; Ferenreich, Cs. St. Imre; Durkó, Torda-Koppand.

Orient: D-na Kapitány, Gyertyamos; Mărăuț, Ploieștĭ, Benedek, Pesta.

Bucurescĭ: Schick, Pesta; Weiser, Viena.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***

Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Călindarul Plugariului.

A apărut şi se póte procura de la tipografia *A. Mureşianu* — Braşov, „**Călindarul Plugariului**“. Preţul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor şi cele poştale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal şi Ungaria şi lista advocaţilor românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reuşit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moş Radu, Legenda pămĕntului şi a muncii, de Dim. Dan. „Ăl mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănăţenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este şi în acest an bine representată prin următórele articole: „Duşmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor“ de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele“ de N. H. Veçhiulescu, „Insecte stricăciόse pomilor şi viilor“, „Ce plătesce banul şi cum îl cruţăm noi?“

După partea economică urméză pe mai multe paginĭ diferite *„poveţe“*, apoi „Diverse“ şi în fine „Anecdote şi Glume“.

Ca adaos sunt şi anul acesta o mulţime de anunţurĭ.

Cursul pieţei Braşov.

Din 20 Decemvre n. 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Ruble Rusescĭ	„	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Scris fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 17 Decemvrie 1902.

Mésura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	13	30
„	Grâu mijlociu	13	20
„	Grâu mai slab	13	—
„	Grâu amestecat	9	60
„	Secară frumósă.	8	80
„	Sĕcară mijlociă.	8	60
„	Orz frumos	7	25
„	Orz mijlociu.	7	20
„	Ovĕs frumos.	5	40
„	Ovĕs mijlociu	5	25
„	Cucuruz	11	—
„	Mălaiu (meiŭ)	8	—
„	Mazăre.	17	—
„	Linte	15	—
„	Fasole	17	—
„	Sĕmênţă de in	24	—
„	Sĕmênţă de cânepă	7	50
„	Cartofi.	1	30
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
„	Carne de porc	1	04
„	Carne de berbece	—	64
100 kil	Sĕu de vita prospĕt	44	—
„	Sĕu de vită topit	64	—

Tergul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 16 Dec. n. de 26,301 capete, la 17 Decembrie au intrat 332 capete şi au eşit 798 capete, rĕmânênd la 18 Decembre n. un numĕr de 25,835 capete.

Se notéză marfa **unguréscă**: veche grea dela 110—111 fil. tînĕră grea dela 114—115 fil., de mijloc dela 114—115 fil. — **Sêrbéscă**: grea 110—112 fil., de mijloc 108—110 fil., uşóră 106—108 fil. kilogramul.

ANUNCIURI
(inserţiunĭ şi reclame)

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicăriĭ unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Admi istr. „Gazetei Trans.“

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Decemvre n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 10
Renta de coróne ung. 4%	97 90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	91 —
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	98.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	201 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	156.50
Impr. ung. cu premii	101 35
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	101.20
Renta de argint austr.	120.70
Renta de hârtie austr.	100.40
Renta de aur austr.	92.25
Losurĭ din 1860.	159.30
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.50
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	706 50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	669 —
Napoleondorĭ	19 06
Mărcĭ imperiale germane	117.02½
London vista	239.22½
Paris vista	95.12½
Rente austr. 4% de coróne	95.25
Note italiene	—.—

Bursa de Bucuresci

din 17 Dec 1902

Valorĭ	Dobêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	98.78
„ „ Impr. 1892	5 „	Ian.-Iul.	100.—
„ „ din 1893	5 „	„ „	100.—
„ „ 1894 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	87.½
„ „ Impr. de 50 mil.	4 „	„ „	87.¾
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	88.½
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	88.—
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	88.—
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	86.¼
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	86.¼
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale	5 „	Ian.-Iul.	100.⅝
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	90.½
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	89.½
„ „ „ Iaşĭ	5 „	„ „	82.—
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	—.—
	V. N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Nation. ult. div. 85.—	500	într. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	242.—
Dacia România ult. div. 35 lei	200	într. v.	247.—
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	135.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	200	„ „	357.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	382.—
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse.	12	„ „	—.—

Scompturĭ:

Banca nat. a Rom.	5%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	6 „	Petersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3%
Casa de depunerĭ	5½	Belgia	3—
Londra	3—	Elveţia	3½
Viena.	3½		

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 17 Dec. 1902

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Grâu Bănăţenesc	80	8.35	8.50
Grâu dela Tisa	80	8.25	8.40
Grâu de Pesta	80	8.30	8.45
Grâu de Alba regală	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	.—	.—
Grâu unguresc de nord	80	.—	.—
Grâu românesc	80	.—	.—

Seminţe vechi orĭ nouĕ	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Sĕcara		70—72	6.65	6.80
Orz	nutreţ.	60—62	6.50	6.65
Orz.	de rachiu	62—64	5.85	6.—
Orz	de bere	64—66	5 65	6.—
Ovĕs		———	.—	.—
Cucuruz	bănăţén	75	.—	.—
Cucuruz	alt soiu	73	—.—	—.—
Cucuruz	„ „			
Hirişcă			5.50	5.80

Producte div.	Soiul		Cursul dela	până
Săm. de trifoiŭ	Luţernă ungur.	Preţul per 100 de chilograme	52.—	58.—
„	„ transilvană		—.—	—.—
„	„ bănăţenă		—.—	—.—
„	„ roşiă		55.—	59.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu		—.—	—.—
Ulei de in			—.—	—.
Unsóre de porc	dela Pesta		70.—	70.50
„ „	dela ţeră		—.—	—.—
Slănină	sventată		55.—	55 50
Prune	din Bosnia		17.—	17.50
„			—.—	—.—
Lictar	Slavon şi Serbia		—.—	—.—
„	din Serbia în s.		—.—	—.—
Nucĭ	slavon nou		—.—	—.—
Gogoşĭ	sêrbesc		—.—	—.—
„	din Ungaria		—.—	—.—
Miere	unguresci		—.—	—.—
„	serbesci		.—	—.—
Céră	brut		—.—	—.—
Spirt	Droidiuţe de s.		—.—	—.—

Cursul losurilor private

din 16 Dec. 1902.

	cump.	vinde
Basilica	18 40	19 40
Credit	434.—	438 —
Clary 40 fl. m.	187.—	200.—
Navig. pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	87.—	89.—
Krakau	76.—	78.—
Laibach	75 —	78.—
Buda	180.—	200.—
Palffy	182.	186.—
Crucea roşie austriacă	55 10	56 10
„ „ ung.	26 50	27 50
„ „ ital	27.25	28.25
Rudolf	70.—	75.—
Salm	242.—	246.—
Salzburg.	76.—	[illegible]
St. Genois	250.—	270.—
Stanislau	77 —	80.—
Trientine 4½% 100 m. c.	428 —	433 —
„ 4% 50	42.25	44.25
Waldstein	68.—	71.
„ de 10 francĭ	32.—	35.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Dr. univ. med.

Fritz Hubbes

fost asistent la clinica Universităţiĭ c. s. r. din Graz.

Specialist

pentru bólele de **urechĭ, nas, gât** precum şi pentru bólele de **piele** şi esterne.

Órele de ordinaţiune:

dela 10—12 a. m. şi 3—4 p. m.,

în fie-care ḑi.

Din 26 Decemvrie 1902 în Str. Orfanilor nr. 18 (parterre).

785,1—10)

Fabricat indigen!

Kleinoscheg „Trilby“

Şampanie escelentă

din **Fabrica de Şampanie în Budafok** a

Fraţilor Kleinoscheg

furnisoriĭ curţi ces. şi reg.

Deposit: ALFRED KAMNER Braşov,

Magazin de delicatese.

2—5

Sz. 12027 1902.

tlkvi.

Árverési hirdetmény.

Radu V. Irimie ó-toháni lakós végrehajtatónak Radu G Linţia szl. Moldován ó-toháni lakos végrehajtást szenvedett elleni végreh. ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 490 kor. tőkekövetelés és ennek 1899. évi augusztus hó 26-ik napjától járó 5% kamatai, 355 kor. 80 fillérben perbeli végrehajtási már megállapitott, valamint jelenlegi 21 kor 50 fillér és a még felmerülendő költségeknek kielégitese végett, az 1881. LX t cz. 144 §. alapjan és a 146. §. értelmében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbiróság) területén levő Ó-Sinkán fekvő, az ó-sinkai 995 sz. tljkvben 341/2, 342/1 b hrsz. ingatlanra 338 kor, 2981, 2982/1 hrsz. ingatlanra 9 kor. 3493/1 hrsz. ingatlanra 13 kor, 5761 hrsz. ingatlanra 13 kor. 6188 hrsz ingatlanra 7 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül *1902-ik évi deczember 30 ik napjának d. e. 9 órája* Ó-Sinka községbe tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 novem 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt két egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számitandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó 30 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az 1881 é. deczember hó 6 án 39415/1 M. sz. a. kelt rendeletben előirt módon a fogarasi kir. adóhivatalnál, mint biról leteti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletben fog beszámittatni.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejüleg megállapitott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. biróság mint tlkvi hatóságnál és az Ó-Sinka község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentirt tljkvben feljegyeztetni, ezen árverési hirdetmény egy példánya a biróság hirdetményi táblájára kifüggesztetni, továbbá kifüggesztés végett az árverési feltételek pedig megtekinthetés végett egy-egy példányban Ó-Sinka község elöljáróságának, nem különben ezen árverési hirdetmeny egy-egy példánya Uj-Sinka, Ohába, Persány szomszédos községekben a helybeli szokás szerint azonnali körözés végett a nevezett községek elöljáróságához megküldetni rendeltetik.

Ezen árverési hirdetmény az egyidejüleg megállapitott árverési feltételekkel együtt az 1881. évi LX. t.-cz. 153. §-sa intézkedéséhez képest a keresettre hozott első végzésre előirt szabályok szerint megküldetni rendeltetik.

Miről érdekeltek értesittetnek.

Fogaras, 1902 évi október hó 3-án

A kir. jbiróság, mint tlkkönyvi hatóság

Schupiter,
kir. albiró.

783.1—1

Tipgrafia A. Mureşianu, Braşov.